

PÄÄKIRJOITUS: **KATSE TULEVAAN PÄIN!**

Outi Fingerroos

Venäläinen runoilija, laulaja ja näyttelijä Vladimir Vysotski on laulanut valheesta ja totuudesta: ”Valhe elää korskeasti mutta totuus riutuu.” Tänä syksynä Vysotskin voi olettaa soineen levysoittimissa. Ensin surmattiin moskovalainen toimittaja Anna Politkovskaja, jonka kuolemasta muodostui pienimuotoinen länsimainen mediaspektaakkeli. Sen jälkeen kaivettiin Huhtiniemessä, mikä on ollut kotimaassa syksyn tapaus. Marraskuun lopulla paljastettiin Suomen talvi- ja jatkosodan aikaiset, rajuiksi luonnehditut valokuvat, jotka ovat tähän asti olleet puolustusvoimien hallussa.

Keskustelua totuudesta on käyty myös Turussa. Turun yliopistolle myönnettiin Kaiku-kilpailun työhyvinvointisarjan kunniamaininta. Valtion parhaat työpaikat nimittäin palkitaan työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämisestä. (Ks. Paasi 2006.) Turun yliopistossa keskustelukulttuuria ylläpitävä kotimaisen kirjallisuuden lehtori Markku Soikkeli kirjoitti yliopiston verkkolehti *eWertiin*: ”Luulin sitä ensin vitseksi, kun kuulin että Turun yliopisto olisi saanut jonkin palkinnon työhyvinvoinnista. Tänäkin vilkaisin yliopiston verkkosivuille ja totta se oli.” (Soikkeli 2006.) Reagointiin on aihetta, sillä Turun yliopistossa on kuollut tänä syksynä ihmisiä – ainakaan heitä työhyvinvointiponnistelut eivät pelastaneet.

Totuus on suomen kielessä se, mikä on totta, vastaa todellisuutta tai on tosi-asia. Yhtäältä kyse voi olla opeista, ajatuksista ja katsomuksista, joita pidetään tosina, yhtäältä tosiasioista, selviöistä, todenperäisyyksistä ja paikkansapitävyyksistä. Totuuden vastakohta on *valhe*, joka on vilpillisesti esitettävä totuudenvastainen ja perätön väittäjä tai tieto. Valhe ei ole aitoa, todellista tai todellisuudessa olemassa olevaa. *Vaikeneminen* liittyy edellisiin; se merkitsee sekä puhumisen lopettamista että oloa vaiti, ääneti, puhumatta ja hiljaa. (MOT Kielitoimiston sanakirja 1.0.)

Suomen perustuslaki nostaa oikeusvaltion perustaksi muiden muassa ihmisten yhdenvertaisuuden, ihmisarvon loukkaamattomuuden, yksilön vapauden ja valtiojärjestyksen oikeudenmukaisuuden. (Suomen perustuslaki 11.6.1999/731, erityisesti 6–7 §.) Tänä syksynä käydyt keskustelut totuudesta ja valheesta kyseenalaistavat oikeusvaltion periaatteita. Etenkin silloin, kun ihmisen kuolema on ennenaikainen tai kielletty, käsitykset oikeudenmukaisuudesta ja ihmisarvosta ajankohtaistuvat väistämättä. Oikeus ja ihmisarvo koskevat myös työpaikkoja. Jos kiire, kilpailu, masennus ja loppuun

palaminen aiheuttavat sairauslomia tai ajavat yhdenkin työntekijän äärimmäiseen ratkaisuun, on työnantajan syytä pysähtyä totuuden eteen eikä vaieta.

Länsimaisten oikeusvaltioiden ja median painostus Anna Politkovskajan murhan selvittämiseksi on kova. Huhtiniemessä suoritettiin vasta ensimmäiset koekaivaukset, ja karmaat sotakuvat siirrettäneen tutkijoita varten Sota-arkistoon. Turun yliopiston koulutussuunnittelija Ismo Saario puolestaan totesi Kaiku-palkinnon vastaanottotilaisuudessa, että ”palkitsemisen perusteella olisi virheellistä todeta, että työhyvinvoinnin tila olisi riittävän hyvä ja sen edistämisen eteen tehty työ olisi valmis” (Paasi 2006). Kun valheisiin liittyvä selvitystyö on käynnissä ja oikeusvaltio pyrkii toteuttamaan ideaansa, ei vaikeista totuuksista kai tarvitse enää vaieta.

ELORE SIIRTYY UDELLE PALVELIMELLE

Vuosi 2007 tulee olemaan Elore teknisen kehityksen kannalta kiinnostava. Siirrämmme keväällä kotimme Joensuun yliopiston cc.joensuu.fi -palvelimelta TSV:n eli Tieteellisten seurain valtuuskunnan palvelimelle. Syy muutokselle on yksinkertainen: Lehdellämme on tällä hetkellä epävaka ja käytännössä myös näkymätön asema Internetin topografiassa. Säännöllisesti ilmestyvän tiedelehden paikka ei ole yliopiston palvelimella henkilökuntatunnuksen alla. Elore onkin omalla paikallaan TSV:n valtakunnallisella ja jäsenseurojen tarpeita varten perustetulla palvelimella. Muuton jälkeen saamme käyttöömmme periaatteessa rajattoman levytilan. Siirron yhteydessä Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry rekisteröi oman domainin www.lore.fi.

OJS ELI OPEN JOURNAL SYSTEMS

Elore toimitus sai Suomen Kansantietouden Tutkijain Seuran hallitukselta valtuuden siirtyä OJS – Open Journal Systemsin käyttäjäksi osana TSV:n julkaisupalveluyksikön elokuussa 2006 käynnistämää hanketta. Open Journal Systems on Kanadassa kehitetty avoin verkkojulkaisujärjestelmä, jonka julkaisija voi muokata omien tarpeidensa mukaiseksi. TSV:n julkaisupalveluyksikkö onkin Suomessa se taho, joka on ottanut julkaisujärjestelmän lokalisoinnin harteilleen ja saanut myös valtiolta resursseja sitä varten. Hankkeen aikana järjestelmä testataan yhteistyössä muutaman verkkolehden kanssa. Sen jälkeen sitä tullaan levittämään yliopistoille, kirjastoille ja muille verkkojulkaisijoille. (Ks. lisää <http://www.openaccess.fi/ojstsv.htm>.) Open Journal Systems onkin suomalaisen Internet-julkaisemisen tulevaisuuden muoto; maailmalla lehtiä on järjestelmässä jo yli 700.

Tieteellisten ja pieniresurssisten verkkolehden näkökulmasta on tärkeää, että TSV tarjoaa jäsenseuroilleen näinkin merkittävän tukimuodon. Elorella on hankkeessa erinomainen mahdollisuus osallistua avoimen verkkojulkaisemisen kehittämiseen Suomessa. Oikeastaan lehtemme on jälleen verkkojulkaisemisen suomalainen tienraivaaja – kuten se oli silloin 1990-luvulla, kun isoisa internetin osti.

TOIMITUSKUNTA UUDISTUU

Elore valitsi marraskuussa pitämässään kokouksessa uuden toimituskunnan tulevaksi kaksivuotiskaudeksi. Tammikuussa 2007 aloittavaan ryhmäämme kuuluvat artikkelitoimittajina Taina Ukkonen ja Irma-Riitta Järvinen. Kirja-arvioista vastaa edelleen kolmikko Karina Lukin, Helena Saarikoski ja Maarit Viljakainen, ja ajankohtaispalstaa toimittavat Niina Hämäläinen, Elina Makkonen ja Pihla Siim. Uutuus toimituskunnan kokoonpanossa on ulkomaantoimitus, johon kuuluvat Tartosta Pihla Siim ja Tukholmasta Marja-Liisa Keinänen. Lehtemme tavoitteena onkin julkaista aina silloin tällöin Baltiassa ja Pohjoismaissa käytäviä, lehtemme kannalta ajankohtaisia keskusteluja. Kotimaantoimitukseen kuuluvat uusina toimittajina Riina Haanpää, Tuija Hovi, Katja Jalkanen, Marjo Kovanen ja Merja Leppälahti. Tuulikki Kurki ja Jukka Talve ovat kotimaantoimituksen konkarit osallistuen Juhani Heiskasen ohella myös Elore tekniseen toimitukseen ja ylläpitoon. Toimitussihteerinä jatkaa Kaarina Koski ja päätoimittajana Outi Fingerroos.

Toimituskunnasta jäävät vuodenvaihteessa pois Laura Aro, Anne Heimo, Maarit Knuuttila, Pauliina Latvala, Jyrki Pöysä ja Johanna Uotinen. Elore kiittää lämpimästi ahkeria työmyyriään!

ELORE 2/2006

Tämän syksyn numerosta muotoutui jälleen tuhti paketti. Kolumnistina on Outi Lehtipuro-Sepänmaa ja haastateltavana folkloristiikan professorina elokuussa aloittanut Pekka Hakamies. Artikkeleita uudessa numerossa on 3 ja katsausartikkeleita 2 kappaletta – ja mikä kiinnostavinta, kirjoittajat edustavat musiikkitiedettä, kulttuurihistoriaa, sosiaalishistoriaa, sosiaalipolitiikkaa ja uskontotiedettä viidestä eri yliopistosta. Kevään numerossa käyttöön otettu artikkelien jako referoituihin tutkimusartikkeleihin ja katsausartikkeleihin osoittautui tätä numeroa toimitettaessa onnistuneeksi ratkaisuksi.

Uudessa numerossa on myös kattava otos alan väitöksistä lectioiden muodossa ja muutama raportti tapahtumista meillä ja muualla. Seuraesittelyssä on Nordisk Forum for Dance Research (NOFOD). Kirja-arvioistaan Elore on erityisen ylpeä: esittelyssä on yli 20 folkloristiikan ja lähialojen kannalta kiinnostavaa uutta kirjaa. En siis voi kuin kiittää lähes 40 kirjoittajaamme, toimittajiamme ja anonyymeiksi jääviä refereitämme.

Kevään teemanumeron 1/2007 aiheena on narratiivisuus folkloristiikassa. Numeron toimittavat Kaarina Koski ja Taina Ukkonen. Mukaan tulee artikkelien ja katsausten lisäksi myös aihepiiriin liittyviä haastatteluja ja kolumni. Tiedämme jo nyt, että kirja-arvioiden ja ajankohtaistekstien määrä ylittää 30 tekstin rajapyykin. Runsauden sarvesta huolimatta Elore toivottaa uudet kirjoittajat tervetulleeksi!

INTERNET-LÄHTEET

MOT Kielitoimiston sanakirja 1.0. 2005 [online]. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Kielikone Oy.

PAASI, ANNE 2006: Turun yliopistolle Kaiku-kunniamaininta. – *Turun yliopisto / Media / Ajankohtaista* [online]. < <http://www.utu.fi/media/ajankohtaista/kaiku.html> > [22.11.2006.]

SOIKKELI, MARKKU 2006: Yliopiston hyvinvointipalkinto – miksi? – *eWert / keskustelufoorumi / yliopisto keskustelufoorumina* [online]. < https://intra.utu.fi/forum/keskustelufoorumi_viesti.phtml?forum_id=11&fmid=000169&ftid=000169 > [22.11.2006.]

SUOMEN PERUSTUSLAKI 11.6.1999/731. – *Finlex – Valtion säädöstietopankki* [online]. < <http://www.finlex.fi/fi/> > [22.11.2006.]

TIETEELLISTEN SEURAIN VALTUUSKUNTA / Tieteelliset verkkolehdet [online]. < <http://www.openaccess.fi/ojstsv.htm> > [22.11.2006.]